

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра практичної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи
Інна ПРОКОП
«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Методологія та організація наукового дослідження у психології

обов'язкова

Освітньо-професійні програми: **Практична психологія**

Соціальна психологія

Спеціальність: **С 4 Психологія**

Галузь знань: **С «Соціальні науки, журналістика та інформація»**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання: **українська**

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія та організація наукового дослідження у психології» **складена відповідно до освітньо-професійних програм «Практична психологія», «Соціальна психологія»**

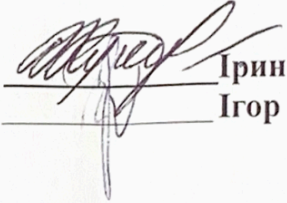
Розробник:

Гуляс І.А., професор кафедри практичної психології, доктор психологічних наук, професор

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Гуляс І.А., професор кафедри практичної психології, доктор психологічних наук, професор

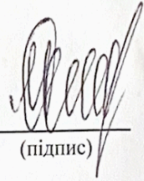
Погоджено з гарантами ОП

Ірина КУШНІР
Ігор ЗВАРИЧ

Затверджено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

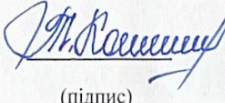
Завідувач кафедри практичної психології

(підпис) **Валентина РАДЧУК**

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету

(підпис) **Тетяна КОЛТУНОВИЧ**

Мета навчальної дисципліни «Методологія та організація наукового дослідження у психології»: формування у здобувачів вищої освіти системних знань про методологічні засади, принципи, логіку та етапи наукового дослідження у психології, а також розвиток умінь і навичок самостійної організації, проведення та представлення результатів психологічного дослідження відповідно до вимог академічної доброчесності та наукового стилю.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукового дослідження у психології» передбачає тісний зв'язок із такими дисциплінами: «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Актуальні проблеми у психології».

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Практична психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія» здобувачі вищої освіти мають набути таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні завдання і вирішувати проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

- СК1.** Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК2.** Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- СК3.** Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК6.** Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК9.** Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

- ПР2.** Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
- ПР3.** Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПР7.** Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
- ПР10.** Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
- ПР12.** Розробляти програми дослідження (теоретичного, емпіричного) та формувати їх методичне забезпечення з використанням новітніх засобів.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	ік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота	
Денна	1	1	4	120	16	14	-	88	2	іспит
Заочна	1	1	4	120	8	-	-	112	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	ла б	ін д	с.р.		л	сем	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічного дослідження												
Тема 1. Вступ до курсу та методологічні основи наукового пізнання	14	2	1	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Тема 2. Наука і наукове дослідження в психології	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Проблема, тема, об'єкт і предмет дослідження	17	2	2	-	2	11	15	1	-	-	-	14
Тема 4. Гіпотеза та методи психологічного дослідження	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Разом за ЗМ1	61	8	7	-	2	44	60	4	-	-	-	56
Змістовий модуль 2. Організація, проведення та представлення результатів наукового дослідження												

Тема 1. Організація емпіричного дослідження	14	2	1	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Тема 2. Обробка й аналіз результатів дослідження	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Оформлення результатів наукової роботи	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Тема 4. Організація та наукова етика у професійній діяльності психолога	15	2	2	-	-	11	15	1	-	-	-	14
Разом за ЗМ2	59	8	7	-	-	44	60	4	-	-	-	56
Всього	120	16	14	-	-	88	120	8	-	-	-	112

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема лекції	План лекції
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічного дослідження	
Тема 1. Вступ до курсу та методологічні основи наукового пізнання.	1. Предмет і завдання дисципліни. 2. Місце методології у системі психологічних наук. 3. Рівні методологічного знання (філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий, методичний). 4. Наукове мислення психолога: поняття, категорії, принципи.
Тема 2. Наука і наукове дослідження в психології.	1. Поняття наукового дослідження, його функції й особливості у психології. 2. Класифікація наукових досліджень. 3. Етапи наукового пізнання. 4. Критерії науковості та принципи академічної доброчесності (чесність, об'єктивність, відповідальність, уникнення плагіату).
Тема 3. Проблема, тема, об'єкт і предмет дослідження.	1. Наукова проблема: сутність, види, вимоги. 2. Формулювання теми дослідження. 3. Об'єкт, предмет, мета й завдання дослідження. 4. Актуальність, наукова новизна та практична значущість.
Тема 4. Гіпотеза та методи психологічного дослідження.	1. Гіпотеза як форма наукового передбачення, вимоги до гіпотези. 2. Методи психологічних досліджень: теоретичні та емпіричні. 3. Етичні аспекти (інформована згода, конфіденційність, добровільність участі).
Змістовий модуль 2. Організація, проведення та представлення результатів наукового дослідження	

Тема 1. Організація емпіричного дослідження.	1. Планування та дизайн дослідження. 2. Вибірка: репрезентативність, обсяг. 3. Інструментарій дослідження: розробка й апробація. 4. Вимоги до надійності й валідності.
Тема 2. Обробка й аналіз результатів дослідження.	1. Якісний і кількісний аналіз. 2. Статистичні методи у психології. 3. Використання сучасних програм (SPSS, Excel). 4. Інтерпретація результатів і перевірка гіпотези.
Тема 3. Оформлення результатів наукової роботи.	1. Структура наукової роботи. 2. Вимоги до оформлення (ДСТУ, APA). 3. Правила цитування й уникнення плагіату. 4. Постерні та усні доповіді, презентація результатів.
Тема 4. Організація та наукова етика у професійній діяльності психолога.	1. Організація наукової діяльності: індивідуальні й колективні дослідження. 2. Форми наукової комунікації. 3. Етика науковця і культура академічної доброчесності: прозорість даних, відтворюваність, відповідальність за результати, запобігання маніпуляціям та фальсифікації. 4. Реплікаційна криза у психології як виклик.

Тематика семінарських занять з переліком питань

Назва теми	План	Кіль- годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічного дослідження		
Тема 1. Загальні засади та методологічні орієнтири психологічного дослідження.	1. Предметне поле та завдання навчальної дисципліни. 2. Роль і значення методології в системі психологічних наук. 3. Структура методологічного знання: рівні, зміст, взаємозв'язки. 4. Наукове мислення психолога як основа побудови дослідження.	1
Тема 2. Психологічна наука та особливості наукового дослідження.	1. Сутність, структура та функції наукового дослідження в психології. 2. Типологія і класифікаційні ознаки психологічних досліджень. 3. Основні етапи здійснення наукового пізнання у психології. 4. Критерії науковості та етичні принципи академічної доброчесності: чесність, об'єктивність, відповідальність, дотримання авторського права.	2
Тема 3. Побудова логіки дослідження: від проблеми до предмета.	1. Наукова проблема в психологічному дослідженні: сутність, класифікація, критерії сформульованості. 2. Тема дослідження: принципи вибору та формулювання.	2

	3. Об'єкт, предмет, мета і завдання наукового дослідження у психології. 4. Характеристика актуальності, наукової новизни та практичної значущості дослідження.	
Тема 4. Формування гіпотези та вибір методів у психологічному дослідженні.	1. Гіпотеза у психологічному дослідженні: сутність, функції та критерії формулювання. 2. Методи психологічного дослідження: теоретичні та емпіричні підходи. 3. Етичні принципи дослідження: інформована згода, конфіденційність, добровільність участі.	2
Змістовий модуль 2. Організація, проведення та представлення результатів наукового дослідження		
Тема 1. Методичні основи організації емпіричного дослідження.	1. Планування та структурний дизайн психологічного дослідження. 2. Вибірка дослідження: критерії репрезентативності та оптимальний обсяг. 3. Інструментарій дослідження: розробка, апробація та стандартизація. 4. Вимоги до надійності та валідності дослідницьких даних.	1
Тема 2. Методи обробки та оцінки даних у психологічному дослідженні.	1. Методи якісного та кількісного аналізу даних. 2. Статистичні підходи в психологічних дослідженнях. 3. Застосування програмних інструментів для обробки та аналізу даних. 4. Тлумачення результатів і оцінка коректності гіпотези.	2
Тема 3. Представлення та оформлення результатів психологічного дослідження.	1. Структурні елементи наукової роботи та логіка викладу. 2. Вимоги до оформлення результатів дослідження за стандартами ДСТУ та APA. 3. Цитування, посилання та заходи з уникнення плагіату. 4. Постерні, усні доповіді та презентація результатів наукової роботи.	2
Тема 4. Організаційні аспекти та етичні стандарти наукової діяльності психолога.	1. Організація наукової діяльності: індивідуальні та колективні дослідження в психології. 2. Форми наукової комунікації та обміну результатами. 3. Етика наукової роботи та академічна доброчесність: прозорість, відтворюваність, відповідальність, запобігання маніпуляціям та фальсифікації даних. 4. Реплікаційна криза у психології: сучасні проблеми та виклики.	2
Всього годин		14

Індивідуальні науково-дослідні завдання

№	Завдання до тем
1	Підготувати есе «Що означає бути науковцем у сучасній психології: методологічна культура та етична відповідальність».
2	Створити схему (мапу понять) рівнів методологічного знання з прикладами.
3	Підготувати презентацію «Роль методології у формуванні наукового мислення психолога».
4	Скласти таблицю порівняння різних типів психологічних досліджень (фундаментальні, прикладні, емпіричні, теоретичні).
5	Проаналізувати сучасну наукову статтю з психології за критеріями науковості та принципами академічної доброчесності.
6	Підготувати короткий опис (до 1 стор.) про внесок відомого психолога у розвиток наукової методології (наприклад, Б. Скіннер, Ж. Піаже, К. Роджерс).
7	Підготувати аналітичне повідомлення «Типові порушення академічної доброчесності в психологічній науці».
8	Написати есе: «Як обрати актуальну тему дослідження з психології?»
9	Підготувати аналітичну таблицю: «Відмінності між об'єктом, предметом, проблемою і метою дослідження».
10	Скласти власний приклад теми психологічного дослідження і прописати до неї всі структурні компоненти (проблему, об'єкт, предмет, мету, завдання).
11	Створити приклад «помилкової пари» (де об'єкт і предмет сформульовані некоректно), пояснити, у чому помилка, і запропонувати правильний варіант.
12	Підібрати приклади гіпотез із психологічних статей або дипломних робіт і визначити, яким вимогам вони відповідають (чіткість, перевірюваність, конкретність тощо).
13	Сформулювати власну гіпотезу до обраної теми психологічного дослідження (реальної або умовної).
14	Підготувати аналітичну таблицю: «Основні методи психологічних досліджень: мета, можливості, обмеження».
15	Проаналізувати методологічний розділ наукової статті – визначити, які методи використано, наскільки вони узгоджені з метою і гіпотезою.
16	Скласти таблицю або схему «Основні етапи організації емпіричного дослідження» (від постановки проблеми до обробки даних).
17	Підготувати характеристику вибірки для умовного дослідження: опис віку, статі, кількості учасників, принципів добору.
18	Дібрати інструментарій дослідження (анкета, опитувальник, схема спостереження тощо) для перевірки певного психологічного припущення.
19	Написати рефлексивне есе: «Які труднощі можуть виникнути при організації емпіричного дослідження та як їх можна подолати?»
20	Скласти порівняльну таблицю: «Якісний і кількісний аналіз у психології – відмінності, приклади, можливості поєднання».
21	Побудувати схему «Основні етапи аналізу даних у психологічному дослідженні» (від перевірки гіпотези до висновків).
22	Підготувати приклад таблиці результатів із поясненням, як її правильно оформити відповідно до вимог АРА або ДСТУ.

23	Розробити зразок опису результатів для звіту або кваліфікаційної роботи (з використанням узагальнених даних і висновків).
24	Оформити приклад фрагмента наукового тексту, де коректно використано внутрішньотекстові посилання, таблицю та рисунок із підписом.
25	Оформити приклад анотації та ключових слів до наукової статті відповідно до вимог фахового журналу.
26	Підготувати приклад PowerPoint-презентації (5–7 слайдів) для захисту результатів дослідження (з логічною структурою і візуальним мінімалізмом).
27	Проаналізувати кодекс етики психолога (український або міжнародний) і виділити його ключові положення, що регулюють наукову діяльність.
28	Порівняти вимоги етики дослідника та практичного психолога – створити таблицю або схему.
29	Розробити етичну інструкцію для проведення психологічного експерименту (інформована згода, конфіденційність, право відмови, зворотний зв'язок).
30	Підготувати доповідь або міні-відео: «Етика науковця у цифрову добу: відкриті дані, академічна комунікація, прозорість результатів».

Самостійна робота студентів

Назва теми	Кіл-ь год Денна форма н-я	Кіл-ь год Заочна форма н-я
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічного дослідження		
Тема 1. Вступ до курсу та методологічні основи наукового пізнання.	11	14
Тема 2. Наука і наукове дослідження в психології.	11	14
Тема 3. Проблема, тема, об'єкт і предмет дослідження.	11	14
Тема 4. Гіпотеза та методи психологічного дослідження.	11	14
Змістовий модуль 2. Організація, проведення та представлення результатів наукового дослідження		
Тема 1. Організація емпіричного дослідження.	11	14
Тема 2. Обробка й аналіз результатів дослідження.	11	14
Тема 3. Оформлення результатів наукової роботи.	11	14
Тема 4. Організація та наукова етика у професійній діяльності психолога.	11	14
Всього годин	88	112

Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	Завдання для самостійної роботи
------------	---------------------------------

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічного дослідження	
Тема 1. Вступ до курсу та методологічні основи наукового пізнання.	1. Визначити мету та завдання наукового пізнання у психології та коротко пояснити їх значення. 2. Порівняти методологічні підходи у психології та природничих науках. Опишіть, що спільного і чим відрізняються підходи? 3. Проаналізувати історичний розвиток психології як науки: виділіть ключові етапи та методологічні зміни.
Тема 2. Наука і наукове дослідження в психології.	1. Визначити критерії науковості: що робить дослідження науковим і як перевіряється його достовірність? 2. Скласти список питань для дискусії: наприклад, «Які труднощі виникають при дотриманні етичних принципів у психологічних дослідженнях?».
Тема 3. Проблема, тема, об'єкт і предмет дослідження.	1. Порівняти приклади досліджень за різними психологічними напрямками: як формулюється проблема і предмет у когнітивній, соціальній та клінічній психології. 2. Розробити міні-кейс: запропонуйте проблему з практичної психологічної діяльності та визначте для неї об'єкт і предмет дослідження.
Тема 4. Гіпотеза та методи психологічного дослідження.	1. Описати вимоги до формулювання гіпотези в психології (чіткість, конкретність, можливість перевірки). 2. Проаналізувати три приклади гіпотез із різних напрямів психології та визначте, які з них більш перевірювані та чіткі, а які потребують уточнення. 3. Сформулювати власну гіпотезу для обраної психологічної проблеми та визначте методи її перевірки.
Змістовий модуль 2. Організація, проведення та представлення результатів наукового дослідження	
Тема 1. Організація емпіричного дослідження.	1. Розписати основні принципи підготовки інструментарію дослідження та його апробації. 2. Проаналізувати приклад психологічного дослідження та визначте: як організовано вибірку, інструменти та процедури збору даних. 3. Скласти таблицю: «Типи вибірок у психологічному дослідженні – переваги та недоліки». 4. Розробити пам'ятку для респондента або учасника дослідження з дотриманням етичних принципів (інформована згода, конфіденційність, добровільність).
Тема 2. Обробка й аналіз результатів дослідження.	1. Скласти короткий конспект (1–1,5 стор.) про відмінності між описовою та інтерпретаційною частинами аналізу. 2. На основі запропонованої викладачем або власної бази даних ($n \geq 20$): розрахувати середні показники, медіану, моду, стандартне відхилення; побудувати таблицю або графік результатів; описати отримані результати в науковому стилі (5–7 речень). 3. Зіставити отримані результати з гіпотезою дослідження. Сформулювати 3–4 висновки, що відображають: підтвердження або спростування гіпотези; психологічний зміст отриманих результатів; можливі напрями подальшого дослідження.
Тема 3.	1. Обрати зразок фрагменту наукової роботи (1–2 стор.), у якому допущено типові помилки (посилання, таблиці, стиль викладу).

Оформлення результатів наукової роботи.	Виконати редагування тексту, зазначивши виправлення у форматі «було – стало». Окремо пояснити, яке правило оформлення було порушено в кожному випадку. 2. Підготувати зразок оформлення розділу «Висновки» до уявного дослідження (обсягом 0,5–1 стор.), дотримуючись правил: стислий виклад суті отриманих результатів; відповідність гіпотезі та завданням; науковий стиль, логічність, послідовність.
Тема 4. Організація та наукова етика у професійній діяльності психолога.	1. Опрацювати літературу та нормативні документи: Етичний кодекс психолога; Принципи академічної доброчесності; Основні етичні дилеми психологічних досліджень (інформована згода, добровільність участі, анонімність, збереження даних). 2. Скласти короткий тематичний конспект (1–1,5 стор.): «Основні принципи наукової етики психолога-дослідника». 3. Проаналізувати наведені ситуації (або обрати з практики) й визначити, які етичні принципи були порушені: Ситуації: - Психолог публікує результати дослідження без згоди респондентів. - Дослідник вказує співавтором особу, яка не брала участі у проєкті. - Студент копіює частину чужої наукової роботи без посилання. До кожної ситуації визначити етичну проблему, назвати порушений принцип (з Етичного кодексу або принципів доброчесності), запропонувати етично правильний варіант поведінки.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) *традиційні дидактичні методи та прийоми*:

- *словесні*: лекція, розповідь, повідомлення, опитування;
- *наочні*: пояснювально-ілюстративний метод (демонстрація прикладів правильного цитування, оформлення посилань, прикладів етичних порушень, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація мультимедійних презентацій тощо);
- *семінарські заняття*: обговорення основних положень кодексів етики, аналіз базових кейсів тощо;

Прийоми: навчальні презентації, пояснення норм академічного письма, демонстрація прикладів порушень (плагіат, фабрикація тощо), письмові завдання на перевірку розуміння термінів і правил.

2) *інноваційні методи навчання*: проблемно-пошуковий метод; моделювання наукових процесів; метод проєктів; метод кейсів; дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу);

Прийоми: робота з цифровими платформами, створення здобувачами освіти пам'яток, міні-проєктів, пошук і аналіз нормативних документів і кодексів етики, письмовий аналіз складних етичних ситуацій.

3) *інтерактивні методи навчання*: дискусії та дебати; мозковий штурм; рольові ігри та симуляції; метод рефлексії та самооцінювання;

Прийоми: групова робота над кейсами, проведення рольових ігор (дослідник, рецензент, учасник експерименту), організація інтерактивних семінарів і тренінгів, рефлексивні записи, есе, обговорення «етичного кола».

Система контролю та оцінювання

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання

результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року).

<https://drive.google.com/file/d/1aDDzrMzuZ7OA1CervuLzeYlONEosLySV/view>.

Методи контролю

- *поточний контроль передбачає:*

- усне опитування студентів на семінарських заняттях (індивідуальне, фронтальне); відповіді на проблемні запитання та аналіз кейсів; участь у дискусіях, дебатах і мозковому штурмі;
- письмовий контроль (короткі тести та контрольні роботи, письмові завдання на аналіз кейсів, рефлексивні есе щодо етичних дилем і власних дій у змодельованих ситуаціях, оформлення бібліографії та цитування у практичних завданнях);
- тестовий/машинний контроль (стандартизовані тести у системі Moodle).

- *рубіжний контроль передбачає:* письмова контрольна робота наприкінці модуля.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студентів, письмових контрольних робіт наприкінці модулів становить 60 балів.

- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі іспиту з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

- *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);
- *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається завдання на перевірку. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);
- *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі для з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);
- *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);
- *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзаменаційна роботи)	Σ
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	К.р.	T1	T2	T3	T4	К.р.		
5	6	6	6	7	5	6	6	6	7	40	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст питань курсу; логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень компетентності; здатний передбачати, прогнозувати, вирішує проблемні завдання.

B – «дуже добре» – коли студент набрав 80–89 балів, правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.

C – «добре» – коли студент набрав 70–79 балів, знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші методичні підходи, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D – «задовільно» – якщо студент набрав 60–69 балів, в основному знає зміст питань курсу, але непереконливо відповідає, плутає поняття; невпевнено виконує практичні завдання, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє оцінювати педагогічні та методичні явища, встановлювати взаємозв'язок теорії та практики

E – «достатньо» – якщо студент набрав 50–59 балів, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач.

FX – «незадовільно» з можливістю повторного складання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фактових явищ і ситуацій. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та семінарські заняття.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного

контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів.

Методи поточного контролю

Усне опитування – бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента або запитально-відповідальна форма – бесіда. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формах.

Розподіл балів:

2 бали – відповідь виявляє повні, ґрунтовні знання студента з поставленого питання; студент розуміє місце даних знань у системі вже наявної у нього інформації; чітко знає, як ці знання можуть бути застосовані на практиці;

1 бал – відповідь студента недостатньо повна, однак, в основному, правильна; студент не розуміє місце даних знань у системі вже наявної у нього інформації, але, в основному, орієнтується у тому, як вони можуть бути застосовані на практиці;

0 балів – відповідь неправильна; студент не розуміє доцільність даних знань для практичної діяльності.

Доповнення на семінарському занятті

1 бал отримує студент, який активно включений в тематичну дискусію, і готовий висловити свої міркування, посилаючись на літературні джерела та власний аналіз.

Тести (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача.

Розподіл балів:

3 бали отримує студент який на 90 % виконав завдання;

2 бали отримує студент, який на 75 % упорався із завданнями;

1 бал отримує студент, який на 50 % розв'язав завдання.

Виконання завдань практичної роботи

Розподіл балів:

3 бали – активна участь у роботі на семінарському занятті; правильне розв'язання практичних завдань із незначними неточностями;

2 бали – активна участь у роботі на семінарському занятті; правильне розв'язання практичних завдань із незначними неточностями та порушенням логіки викладення відповіді;

1 бал – розв'язання практичних завдань з грубими помилками, без обґрунтування.

Підготовка мультимедійної презентації за темою

Розподіл балів:

4 бали: у презентації відображено глибоке, чітке розуміння та усвідомлення матеріалу, аналітичний та творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно. Презентація характеризується оригінальністю, логічністю та послідовністю.

3 бали: у презентації містяться важливі твердження щодо проблемних питань, презентація має в основі декілька ключових положень, які неповністю розкривають її тематику; прослідковується певна логічна структура в розміщенні інформації; презентація починається із вступу, надає інформацію в певному порядку і завершується викладенням важливих наукових моментів та висновків; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені.

2 бали: презентація сфокусована на темі, але поверхнево висвітлює її; естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення); важко вловити структуру подання інформації; немає посилань на використані джерела або не всі правильно оформлені.

1 бал: завдання виконане частково; презентація студента не містить відповідь на поставлене завдання, не є аргументованою; не містить посилань на джерела, що вивчаються; не містить аналізу відповідних теорій, концепцій, наукових течій, свідчить про наявність значних прогалин у знаннях студента, викладена з порушенням логіки подання матеріалу, містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень.

Модуль-контроль: контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється шляхом проведення аудиторної письмової роботи на останньому семінарському занятті в межах окремого залікового модуля. Шляхом написання контрольної роботи здійснюється перевірка знань студентів з обсягу викладеного на лекціях, опрацьованого на семінарських заняттях та засвоєного у звітний модульний період матеріалу.

Розподіл балів:

7 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичні питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

5-6 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичні питання, однак неповно і допустили деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

3-4 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

2 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

1 бал отримують студенти, які поверхово розкрили лише окремі положення окремого питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Завдання контрольних робіт розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8893>

Зразки теоретичних запитань

1. Назвіть і схарактеризуйте специфічні закономірності наукового пізнання у психології.
2. Розкрийте класифікацію наукових досліджень у психології.
3. Назвіть і коротко схарактеризуйте основні принципи академічної доброчесності (за Законом України «Про освіту»).

Зразки тестових завдань

Що є головною метою наукового дослідження у психології?

- а) зібрати якомога більше фактів про психіку людини;
- б) систематизувати спостереження з метою підтвердження вірувань або інтуїцій;

- c) отримати нові знання про закономірності психічної діяльності та поведінки;
- d) визначити, які методи найзручніші для дослідника.

Що з наведеного найточніше характеризує предмет дослідження у психології?

- a) конкретна частина об'єкта, яка підлягає безпосередньому вивченню;
- b) загальна сфера реальності, на яку спрямоване дослідження;
- c) формулювання мети наукової роботи;
- d) гіпотетичне припущення, що потребує перевірки.

Яке з наведених тверджень найповніше розкриває сутність гіпотези психологічного дослідження?

- a) кінцевий висновок, отриманий у результаті дослідження;
- b) припущення, що потребує перевірки емпіричними методами;
- c) опис емпіричних показників, отриманих під час спостереження;
- d) теоретичне обґрунтування об'єкта дослідження.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

3 бали – робота виконана самостійно і правильно, відображає належний рівень теоретичних знань і практичних навичок, вимоги академічної доброчесності строго дотримані;

2 бали – робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відображає належний рівень теоретичних знань і практичних навичок, вимоги академічної доброчесності строго дотримані;

1 бал – робота виконана, але містить помилки, відображає недостатній рівень теоретичних знань і практичних навичок, частково дотримані вимоги академічної доброчесності.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного контролю (максимум 60 балів) та іспиту (40 балів). Екзаменаційний білет містить два теоретичні запитання та компетентісно-орієнтоване завдання, спрямоване на перевірку здатності студентів застосовувати набуті знання й уміння на практиці, а також виявляти рівень сформованості творчих умінь у процесі організації психологічного експерименту.

Розподіл балів:

Оцінювання здійснюється за трьома компонентами:

- два теоретичні запитання (по 10 балів кожне);
- одне компетентісно орієнтоване завдання (20 балів).

Відповіді на кожне теоретичне запитання оцінюються відповідно до такої градації:

Оцінка	Критерії
9 – 10 БАЛІВ	Наявність правильної, вичерпної відповіді на питання білету. Знання осмислені, що виявляється в адекватності їх розуміння та пояснення. Притаманне рефлексивне осмислення вивченого матеріалу. Студент чітко і грамотно відповідає на додаткові питання.

6 – 8 БАЛІВ	Наявність у студента знань, які він в основному розуміє, усвідомлює та вміє інтерпретувати. Рівень знань середній або вище середнього. Відповідь є правильною, хоча не характеризується повнотою в інтерпретації та поясненні тих чи інших психологічних феноменів. Мають місце помилки у поясненні психологічних феноменів. Студент володіє категоріальним апаратом науки, проте, не на всі додаткові питання може відповісти.
3 – 5 БАЛІВ	Наявність у студента фрагментарних знань, що включають часткову відповідь на питання білету, яке він недостатньо розуміє та усвідомлює. Має місце значна кількість помилок. Слабка осмисленість знань, розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння її вербалізувати. Відповіді на додаткові запитання носять нечіткий, розпливчастий характер, що свідчить про слабе володіння студентом категоріального апарату психологічної науки, недостатню адекватність знань.
0 – 3 БАЛІВ	Відсутність у студента знань, відсутність відповіді на питання, або мають місце грубі помилки при відповіді на основні та додаткові питання. На додаткові питання (з програмових вимог навчального курсу дисципліни, з якої здає іспит) відповідає фрагментарно, неосмислено, або відмовляється відповідати.

Відповіді на компетентісно-орієнтоване завдання оцінюються відповідно до такої градації:

Оцінка	КРИТЕРІЇ
16 – 20 БАЛІВ	СТУДЕНТ ПРАВИЛЬНО РОЗВ'ЯЗАВ ЗАВДАННЯ, ВМІЄ ПОЯСНИТИ ЗМІСТ ЗАСТОСОВУВАНОГО ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ ТА АРГУМЕНТУВАТИ СВОЇ ДУМКИ.
12 – 15 БАЛІВ	СТУДЕНТ ПОКАЗУЄ ЗНАННЯ ЗМІСТУ ЗАСТОСОВУВАНОГО ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ, АРГУМЕНТУЄ СВОЇ ДУМКИ. ПРОТЕ, ДОПУЩЕНІ ОКРЕМІ НЕЗНАЧНІ ПОМИЛКИ У РОЗВ'ЯЗАННІ ЗАВДАННЯ.
6 – 11 БАЛІВ	СТУДЕНТ ПОКАЗУЄ ЗНАННЯ ЗМІСТУ ЗАСТОСОВУВАНОГО ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ, АРГУМЕНТУЄ СВОЇ ДУМКИ. ПРОТЕ, ДОПУЩЕНІ ПОМИЛКИ У РОЗВ'ЯЗАННІ НЕ ДАЮТЬ МОЖЛИВОСТІ ЗРОБИТИ ПРАВИЛЬНІ ВИСНОВКИ.
1 – 5 БАЛІВ	СТУДЕНТ ЧАСТКОВО РОЗВ'ЯЗАВ ЗАВДАННЯ, АЛЕ НЕ СПРОМІГСЯ АРГУМЕНТУВАТИ СВОЮ ВІДПОВІДЬ. ПОМИЛИВСЯ У ВИКОРИСТАННІ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ.
0 – БАЛІВ	СТУДЕНТ НЕПРАВИЛЬНО РОЗВ'ЯЗАВ ЗАВДАННЯ, ПОКАЗАВ НЕЗАДОВІЛЬНЕ ЗНАННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ АБО ВЗАГАЛІ НІЧОГО НЕ ВІДПОВІВ.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. У чому полягає предмет дисципліни «Методологія та організація наукових психологічних досліджень»?
2. Окресліть основні завдання цієї навчальної дисципліни.
3. У чому полягає значення вивчення методології для майбутнього практичного психолога?
4. Як знання методології сприяють формуванню дослідницької культури психолога?

5. Розкрийте зв'язок дисципліни з іншими галузями психологічної науки.
6. Що таке методологія науки та яке її місце в структурі психологічного знання?
7. Яким чином методологія забезпечує науковість психологічних досліджень?
8. Як методологічні принципи впливають на вибір методів і процедур дослідження?
9. Чим відрізняється методологічний рівень знань від емпіричного?
10. Розкрийте значення методологічної культури психолога у професійній діяльності.
11. Назвіть основні рівні методологічного знання.
12. У чому полягає сутність філософського рівня методології психології?
13. Окресліть завдання загальнонаукового рівня методології.
14. Чим характеризується конкретно-науковий рівень у психологічних дослідженнях?
15. Обґрунтуйте практичне значення методичного рівня методологічного знання.
16. Наведіть приклади прояву кожного з рівнів у реальних психологічних дослідженнях.
17. Що розуміють під поняттям наукове мислення психолога?
18. Назвіть основні риси відмінностей наукового мислення від побутового.
19. Назвіть категорії та принципи, що лежать в основі наукового пізнання в психології.
20. Як принципи детермінізму, розвитку та системності реалізуються у науковому мисленні психолога?
21. У чому полягає взаємозв'язок між світоглядом дослідника й методологічними засадами його дослідження?
22. Як наукове мислення впливає на планування та інтерпретацію результатів психологічного експерименту?
23. Як співвідносяться поняття «методологія», «метод» і «методика» психологічного дослідження?
24. Як саме методологічні засади визначають логіку та структуру наукового пошуку?
25. Окресліть чинники забезпечення наукової обґрунтованості і достовірності результатів психологічного дослідження.
26. Чому методологічна підготовка є необхідною умовою професійної зрілості майбутнього психолога?
27. Назвіть і схарактеризуйте основні функції наукового дослідження.
28. У чому полягають особливості психологічного дослідження порівняно з іншими науками?
29. Що розуміють під критеріями науковості?
30. Окресліть вимоги щодо наукового пізнання у психології.
31. Назвіть основні принципи академічної доброчесності.
32. Як пов'язані академічна доброчесність і якість наукових досліджень?
33. Які наслідки може мати порушення принципів академічної доброчесності?
34. Розкрийте сутність поняття «наукове дослідження» у психології.
35. Поясніть функції наукового дослідження як форми пізнавальної діяльності.
36. Охарактеризуйте основні види (класифікації) наукових досліджень у психології.
37. Опишіть основні етапи наукового пізнання у психологічній науці.
38. Розкрийте зміст критеріїв науковості (об'єктивність, перевірюваність, системність, доказовість).
39. Визначте значення принципів академічної доброчесності у професійній діяльності психолога-дослідника.
40. Наведіть приклади типових порушень академічної доброчесності у психологічних дослідженнях.
41. Обґрунтуйте зв'язок між дотриманням етичних норм і достовірністю наукових результатів.
42. Як принцип об'єктивності реалізується на різних етапах психологічного дослідження?
43. У чому полягає відповідальність дослідника за достовірність отриманих даних?

44. У чому полягає сутність наукової проблеми?
45. Окресліть основні види наукових проблем у психологічних дослідженнях.
46. Назвіть вимоги, яким має відповідати наукова проблема.
47. Як наукова проблема визначає напрям і логіку дослідження?
48. У чому полягає відмінність між науковою проблемою та темою дослідження?
49. Окресліть критерії правильного формулювання теми психологічного дослідження.
50. Що таке об'єкт і предмет дослідження та в чому полягає різниця між ними?
51. Як об'єкт і предмет співвідносяться з метою та завданнями дослідження?
52. У чому полягає сутність і значення мети дослідження?
53. Як правильно сформулювати завдання психологічного дослідження?
54. Що означає актуальність дослідження і як її обґрунтувати?
55. Як визначається наукова новизна роботи?
56. У чому полягає практична значущість психологічного дослідження?
57. Як взаємопов'язані наукова проблема, мета, завдання, новизна та практична значущість дослідження?
58. Наведіть приклад логічної структури теми психологічного дослідження із зазначенням проблеми, об'єкта, предмета, мети та завдань.
59. Що таке гіпотеза в науковому дослідженні та яку функцію вона виконує?
60. Окресліть основні вимоги щодо формулювання гіпотези.
61. Чим відрізняється нульова гіпотеза від альтернативної гіпотези?
62. Назвіть критерії достовірності гіпотези в психологічному дослідженні.
63. Що розуміють під методами психологічного дослідження і яку роль вони виконують у науковому процесі?
64. Розкрийте відмінності між теоретичними та емпіричними методами психологічного дослідження?
65. Назвіть основні теоретичні методи, що застосовуються в психології.
66. Назвіть основні емпіричні методи психологічного дослідження.
67. У чому полягає взаємозв'язок між об'єктом, предметом дослідження та вибором методів?
68. Що розуміють під інформованою згодою і чому вона є важливою у психологічних дослідженнях?
69. Як забезпечується конфіденційність учасників експерименту?
70. Чому добровільність участі є принциповою вимогою етичності дослідження?
71. Окресліть коло етичних проблем, які можуть виникати під час проведення психологічного експерименту.
72. Як дотримання етичних норм впливає на достовірність і наукову цінність результатів?
73. Що включає в себе планування емпіричного дослідження у психології?
74. Схарактеризуйте основні етапи дизайну психологічного дослідження.
75. У чому полягає різниця між експериментальним і кореляційним дизайном дослідження?
76. Що таке вибірка і яку роль вона відіграє в емпіричному дослідженні?
77. Окресліть вимоги щодо репрезентативності вибірки.
78. Як визначається оптимальний обсяг вибірки для психологічного дослідження?

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній/інформальній освіті, що за тематикою й змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим темам, індивідуальним завданням.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти курсу:

- «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (П.7)

<https://www.chnu.edu.ua/media/mp1hio45/polozhennia-pro-osvitnii-protses.pdf>

- «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»

<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної/інформальної освіти забезпечується через оприлюднення вищезазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно з рішенням кафедри (протокол №1 від 27.08.2025р.) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну/інформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу.

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак, становить не більше 20 % (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату, то він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Академічне письмо: навч. посібник / уклад. С.К. Ревуцька, В.М. Зінченко. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
4. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень з психології. 2024. 360 с.
5. Кісельова А., Завальська Л. Основи академічного письма: навч.-метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2023. С. 13-16.
6. Основи академічної культури: електрон. метод. посіб. / уклад. Л.М. Солдаткіна. Одеса: Одес. нац. ун-тет ім. І.І. Мечникова, 2023. С. 10-28.
7. Пихтіна Н.П. Методологія психолого-педагогічних досліджень: Навчальний посібник. Ніжин, 2023. 315 с.
8. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. С. 44-53.

9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. Київ: НУХТ, 2022. 385 с.
10. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

Додаткова:

1. Академічна доброчесність у вищих навчальних закладах України. URL: <http://nubip.edu.ua/node/20098>
2. Академічне письмо та бібліографія. URL: <https://bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1>
3. APA style. Рекомендації із застосування: Методичний посібник. Автор-упорядник Ю. Шайгородський. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. Київ-Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2024. 44 с. https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2021/01/APA_style_Rekomendatsii-iz-zastosuvannia.pdf
4. Гуляс І.А. Психосоціальні аспекти академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. *Психологія і суспільство*. 2025. № 2 (92). С. 78–88. URL: <https://doi.org/10.35774/pis2025.02.078>
5. Гуляс І.А. Категорійна матриця аксіопсихологічного проектування життєвих досягнень особистості. *Психологія і суспільство*. 2025. № 1. С. 80–90. URL: <https://doi.org/10.35774/pis2025.01.080>
6. Гуляс І.А. Психічне здоров'я поранених військовослужбовців: результати самооцінювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2025. № 1. С. 64–71. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2312-3206/2025-1-8>
7. Гуляс І.А. Психосоціальне деталювання як інструмент реалізації ціннісно-орієнтованих життєвих стратегій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*. 2025. № 3. С. 121–125. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2025.3.22>
8. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Аналітична записка МОН / Центр академічної доброчесності, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – МОН. 2020. 22 трав. https://mon.gov.ua/npa/do-pitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti?fbclid=IwAR3dJ0PKnGtsIdT8fPhgogOOOCy_vYPNNZmvT-9d3qYeQQmW_xmlYhYjQfI
9. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
10. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
11. Закон України «Про освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
12. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf>
13. Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18>
14. Положення про психологічну службу у системі освіти України <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-psihiologichnu-sluzhbu-u-sistemi-osviti-ukrayini>

15. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/02/prykłady-oformlennja-bibliohrafičnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf>
16. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): лист М-ва освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15-082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Академічне письмо та бібліографія. URL: <https://bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1>
2. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень з психології. 2024. 360 с. URL: <https://cul.com.ua/metodika-ta-organizaciya-naukovih-doslidzen-z-psihologiyi>
3. Гуляс І.А. Категорійна матриця аксіопсихологічного проектування життєвих досягнень особистості. *Психологія і суспільство*. 2025. № 1. С. 80–90. URL: <https://doi.org/10.35774/pis2025.01.080>
4. Гуляс І.А. Психічне здоров'я поранених військовослужбовців: результати самооцінювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2025. № 1. С. 64–71. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2312-3206/2025-1-8>
5. Гуляс І.А. Психосоціальне деталювання як інструмент реалізації ціннісно-орієнтованих життєвих стратегій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*. 2025. № 3. С. 121–125. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2025.3.22>
6. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
7. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
8. Пихтіна Н.П. Методологія психолого-педагогічних досліджень: Навчальний посібник. Ніжин, 2023. 315 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2892/1/A2.pdf>
9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/2e87cf56-8154-4565-9392-2e34b0f60356/content>
10. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Turynina_Olena/Metodolohiia_ta_metody_psykholohichnoh_o_doslidzhennia.pdf?PHPSESSID=e1rnan1397hq0v97n1ovgh00g4

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять. Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою для вивчення дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobi-hannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.